

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

یونس نگاه - کابل

۰۹ اگست ۲۰۲۰

یونس نگاه

جرگه اربابان، خارهای سرسبد جامعه

در قریه ما جرگه را "مارکه" می‌گفتند و اربابانی که در جرگه شرکت می‌کردند، "مارکه‌چی" بودند. در میان مارکه‌چی‌ها به ندرت افراد خیرخواه بودند و بیشترشان منازعه را برای خود فرصت می‌دانستند. اربابان یا همان مارکه‌چی‌ها در خلق و تشدید منازعه نقش بازی می‌کردند و از حل و فصل بدون جنجال دعوایا جلوگیری می‌نمودند. آنان هر جا بوی منازعه را حس می‌کردند از چند جهت به صورت پنهانی و آشکار وارد می‌شدند و طرف‌های دعوا را برآشفته و درگیر می‌کردند تا فرصت میانجی‌گری و برگزاری جرگه مهیا شود.

اربابان از شروع منازعه دست به جیب و دسترخوان قربانیان‌شان (طرف‌های دعوا) می‌کردند، شیرینی می‌گرفتند، مهمانی می‌خوردند، لنگی و چین و بز و گوسفند می‌گرفتند. در روزهای قبل از جرگه رشوت‌های سنگین گرفته می‌شد و هنگام برگزاری جرگه نیز دسترخوان و جیب طرف دعوا در فیصله مارکه‌چیان بسیار مؤثر بود. مردم نسبت به این اربابان حس دوگانه داشتند. از یکسو آنان را بانی یا حداقل عامل تشدید منازعات خود می‌دانستند ولی در عین حال برای باز کردن گره منازعات راهی جز اتکاء به اربابان نداشتند.

در جرگه‌های حکومتی نیز خارهای سرسبد این جماعت اشتراک می‌کنند. تعدادی از آدم‌های خیرخواه البته در هر جرگه هست، اما بازیگران و اشتراک‌کنندگان اصلی جرگه همان افراد سودجو، فرصت‌طلب، رشوت‌خور، منازعه‌آفرین و دعوایلاب اند. مارکه‌چی‌ها و اربابان جرگه بی‌دیدگاه نیستند و هرکدام سابقه تعلق به حزب، گروه و قشری دارد، اما اکثریت‌شان در جرگه از نظر فکری خلع سلاح وارد می‌شوند و به مسیری می‌روند که روند عمومی یا روحیه

برگزارکنندگان جرگه دستور می‌دهد. گرفتن سفر خرجی، آشنائی با مقامات حکومتی، تقویت پیوندهای منفعتی و افزودن چند عکس و خاطره در سوابق شخصی مهم‌ترین مصروفیت ذهنی و مأموریت اصلی اربابان عضو "لویه جرگه" است. مارکه‌چی‌هایی که خلاف جریان حرکت کنند منزوی می‌شوند و اگر بسیار استقلال‌نظر داشته باشند و عوض منافع شخصی به منافع جمعی توجه نشان دهند، در جرگه‌های آینده دعوت نخواهند شد و از جرگه‌ای که اشتراک کرده‌اند نیز مقهور خواهند گشت. این را خود ارباب‌های جرگه‌ئی بهتر از ما می‌دانند و به تجربه دریافته‌اند، از این‌رو قواعد بازی جرگه را رعایت می‌کنند. اگر کسی آرامش جرگه‌ئی‌ها را با سروصدا و اعتراض یا گفتن سخنان خلاف عرف جرگه به هم زند، همه بر او می‌تازند و از جمع خود می‌رانند.

لویه جرگه جای تبادل افکار نیست، مهمانی بزرگی است که در آن باید پاس نان و نمک دعوت‌کننده را داشت و از فرصتی که برای آشنائی با افراد صاحب پول، شهرت و قدرت میسر می‌شود بیشترین بهره را گرفت.